

KAOS (kys ah oh shit) af David Meinke

Lupinmarken, den 19. august 2008

Med lys og lygte ... og pandelampe

I jagten efter den næste **Intet** (der i øvrigt blev bortdømt på mangt et bogvalg og lærerværelse) kan man nemt komme til at overse næstenperler. Først vil man ikke anerkende ungdomsbøgerne som litteratur, og bagefter vil man ikke kassere dem. Men når nu et af kravene til nyere litteratur, som beskrevet i Vejledning til prøverne i faget dansk, er, at den er skrevet i elevens levetid, så er det på tide at skifte **Martin og Victoria** ud. Spolebåndoptagere og andre tidstypiske rekvisitter diskvalificerer bogen.

Det har altid været svært at rubricere samtidskunst ... ikke mindst ungdomslitteratur. Nogle titulerer den lidt hovskisnovski som voksenlitteratur light. Under alle omstændigheder så stritter og spræller genren.

David Meinke har med **KAOS** og hovedpersonerne Jokum og Edel smidt en tohovedet fangstkrog ud i rørte vande. Og lur mig, om ikke såvel undervisere som elever bider på.

De stærke piger og tilsvarende svage drenge fylder meget i ungdomslitteraturen og i diskussionen om uddannelse og efterfølgende jobmuligheder. Edel på femten har måske ikke den store faglige ballast, men det sociale er der mere styr på. Omvendt forholder det sig med Jokum bl.a. pga. en mor, man ikke har lyst til at prakke sine værste fjender på. Der er ikke mange tabuer tilbage – men måske teenagegraviditet og unge med psykiske lidelser samt spiseforstyrrelser hos drenge kunne kandidere?

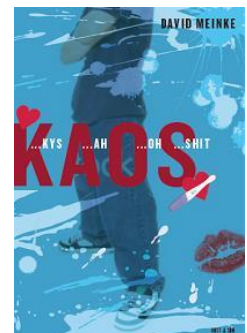
Jeg veksler i mine ideer til litteraturarbejdet på de følgende sider mellem traditionelle læs og forstå-spørgsmål og mere dybdegående ud af teksten-opgaver. Opgaverne er lavet med en niende ... eller en god og moden ottende klasse i baghovedet.

NB

De mange opgaver/spørgsmål på de næste sider skal betragtes som et idekatalog. Jeg lægger fx op til, at eleverne undervejs skal svare på 10 kapitelspørgsmål og et af de efterfølgende efter endt læsning. Så lov mig, at eleverne ikke bliver tæppebombarderet med samtlige 37 opgaver – hvoraf nogle er dobbelte. Elevernes besvarelser skal "blot" bruges som støtte til det egentlige litteraturarbejde: klassesamtalerne og fortolkningsfællesskabet.

God fornøjelse

Finn Bangsgaard
Overlund Skole, Viborg

KAOS (kys ah oh shit) af David Meinke

Lupinmarken, den 19. august 2008

Kapitelspørgsmål (mens du læser)

Vælg henholdsvis fem svære og fem lette spørgsmål blandt nedenstående. Hvis du ikke kan finde svære spørgsmål, har du måske ikke gjort dig nok overvejelser eller umage. Kan du ikke finde lette spørgsmål, så har du et problem :o) Du kan nøjes med at svare i stikordsform.

Uh. Ih. Ah. (s. 5-15)

Kommenter, og vurder sproget. Find bl.a. eksempler på slang/ungdommeligt sprog.

Glem hende. Få dit barn. Kom videre (s. 16-20)

Dette kapitel afsluttes med et set up. Hvilken opdagelse gør Edel ... måske?

Du kan finde hjælp til set up – pay off på

http://hval.dk/web/bruger/finn_b/7_a/begreber_i_dansk/

Jeg bliver nødt til at skride fra den her fest nu (s. 21-34)

Hvad synes du om, at Lotte og Edel klæder sig om/ud, inden de tager til fest? Hvordan reagerer Lisbeth (Edels mor) på graviditeten? Hvordan bør en 15-årigs mor reagere?

59 ting Lærke Edel Hansen-Johansen var eller ikke var d. 6. august (s. 35-40)

Beskriv Edels mentale tilstand med fem sætninger, som begynder med *Jeg er ...*

En plet på spejlet. En hvinende smerte. En ophovnet kind (s. 41)

Lav en personbeskrivelse af Jokum.

Det var et helt fantastisk hus (s. 42-57)

Hvordan og hvorfor hjælper Monique Edel?

Selvom han pressede sine bumser ud, så forsvandt de ikke (s. 58-64)

Udvid din personbeskrivelse af Jokum.

Har du læst **I år er alting anderledes** af Ina Bruhn? Perspektiver ved hjælp af de to øverste linjer på side 61 til Anne fra **I år er ...**

Øhm ... (s. 65-69)

I dette kapitel udviser Jokums mor tre gange fuldstændig mangel på situationsfor-nem-melse – nævn dem.

Lav din egen top 3 over de gange, dine forældre har været mest pinlige, overbeskyttende, spillet unge cool forældre eller bare været for meget. Skulle du mod forventning være udstyret med forældre, der aldrig har gjort dig flov, så opfind nogle episoder.

KAOS (kys ah oh shit) af David Meinke

Hvis jeg lukker døren nu, bliver du så bare? (s. 70-75)

Hvorfor føler Jokum sig lidt mere tryk, da han ser, at Annegrethe J. T. (ungdomspsykolog) har store bryster? Har den tryk indflydelse på den aftale, Jokum laver med Maria?

De var almindelige mennesker sat i en dum situation (s. 76-84)

Hvorfor føler Edel sig *stort set gennemglad* i Thor Bredegaards lejlighed? Hvilken plan udtænker Edel?

Zabasibabau. Duwop (s. 85-89)

Hvilken rolle spiller jazzmusikken?

Men jeg tror altså ikke, at hun så'n ... Altså, jeg er jo så'n ... (s. 90-101)

Hvordan har Jokum det i gymnasiet? Hvilke tre opgaver skal han løse?

Først på side 97 "møder" læseren Jokums far – er det tilfældigt? Begrund dit svar.

Hun risikerede at parkere sit liv i en blindgyde (s. 102-115)

Edel har forladt den brede, lige vej og valgt sidevejene med risiko for at ende i en blindgyde. Overvej, beskriv og vurder ulemper og fordele ved de to livsbaner.

Et samtalekøkken. Fra Kvik. Pisselækkert (s. 116-122)

Lav en personbeskrivelse af Jokums mor

Mig? Nej. Jeg er kun femten (s. 123-131)

Hvilken cliffhanger slutter dette kapitel med?

Soen og tøffelhelten (s. 132-146)

Hvilken opgave får Jokum af Annegrethe?

En udskylning. Vi skyller dine tarme med vand (s. 147-166)

Hvem taler Edel med, mens hun er på hospitalet?

I den øverste halvdel af side 153 er der en sætning, der mangler et ord. Hvilket?

I call the shots – en wannabe Darth Vader (s. 167-181)

I dette kapitel har Jokum op- og nedture. Beskriv dem.

Kommenter de sidste to afsnit på side 181.

På side 180 omtales formel 1-køreren, Ayrton Senna. Er det et set up?

Folket vil have jazz. Jazz skal de få (s. 182-191)

Hvad er der i kuverten, som Edel har fået af Monique?

Monstre kunne gøre, hvad fanden de havde lyst til (s. 192-199)

Hvad fejler Jokum?

KAOS (kys ah oh shit) af David Meinke

Det er insiderhandel. Meget ulovligt (s. 200-210)

I Edels rutsjebanetur af et teenageliv er det op ad bakke i dette kapitel – hvordan? Der er en fejl i eminencitatet på side 208, kan du finde fejlen, som skyldes korrekturlæseren ... og ikke forfatteren.

Du var sgu ret langt ude, du var. Og jeg pressede på (s. 211-219)

Beskriv Jokums monster.

Det var synd. Synd for det hele (s. 220-238)

Forestil dig, at du er Lotte, og du får at vide, at Eske er en latterlig, impotent blærerøv uden situationsfornemmelse. Hvad svarer du?

”Mit hjerte er større end min hjerne.” Hvad mener Edel?

Far er død (s. 239-242)

Argumenter for, at spiseforstyrrelser mindst af alt handler om mad og vægttab.

Det var jo en forfærdelig historie (s. 243-249)

Hvordan vil Annegrethe prøve at gøre Jokum rask?

Den pyjamas, som ligger foldet pænt sammen i fodenden (s. 250-258)

Hvordan reagerer Vinni (Jokums mor) på farens sygdom og død?

En bagklog dagbog fra en afkrog (s. 259-268)

På side 268 kommer Jokum ud og siger, at det ikke gik så godt. Hvad synes du?

Stort barn. Fiks idé. Lille barn. Lort. (s. 269-272)

Hvorfor er det Jokum, der er hos Edel under fødslen?

Vælg en af nedenstående opgave (Når du har læst)

Når du vælger opgave, så skal du selvfølgelig skele til, hvilke opgaver du tror er spændende. Men vælg også en opgave, der udfordrer dig.

Og ja, selvfølgelig må du vælge mere end en opgave, hvis du har lyst til en god karakter. Men husk at gennemarbejde din opgave.

Hot or not

Nogle ting må bare ikke ske for en teenager. Fx graviditet eller bumser i en mængde, der kræver terrængående barbermaskine. Find de 5-10 vigtigste hot or not, når man er i alderen 15-18.

KAOS (kys ah oh shit)

af David Meinke

Delebørn og -dyr

På side 187 beskrives det, hvordan Edel i sin fars selskab føler sig som et besværligt kæledyr. Fænomenet delehund har spredt sig fra et være et fænomen hos forliste ægteskaber til at være en måde at passe et kæledyr ind i en travl hverdag med skiftende arbejdstider og -steder.

Kommenter henholdsvis delebørn og -hunde.

Justering

Vi har institutionaliseret hjælpen, så de skæve unge kan passes ind i rammerne, men er det i stedet rammerne, der skal passes ind (eller ud) efter de anderledes?

Fem spørgsmål til forfatteren

Formuler fem spørgsmål til David Meinke og send dem til ham via hjemmesiden

www.davidmeinke.dk

Hjemmeside

Forestil dig, at du er journalist på et ungdomsblad. Lav en anmeldelse af David Meinkes hjemmeside www.davidmeinke.dk

Slut af med at skrive til David.

Anmeldelse

Lav en anmeldelse af **Kaos** til skolebladet.

Ungdomspyskiatri

Hvilke psykiske lidelser finder man blandt unge? Lav enten en mundtlig fremlæggelse eller en artikel til et ungdomsblad.

Realisme og handlingsfremmende konstruktioner

Find om ikke unaturlige så episoder/personer/hændelser, der måske nok er nødvendige for bogens handling, men ikke desto mindre virker lidt urealistiske.

Motiver

I Kaos finder vi en del genretypiske motiver: typiske situationer eller konflikter kendt fra anden litteratur, medier eller "virkeligheden". Udvælg tre, og kommenter disse. Inddrag perspektiveringer til anden ungdomslitteratur.

Eksempler på motiver kunne være: teenageusikkerhed, skilsmisse, sindslidelser, omsorgssvigt, pinlige forældre, spiseforstyrrelser, sorgbearbejdelse, ensomhed.

God fornøjelse

Finn Bangsgaard
Overlund Skole, Viborg